

Βασικοί Άξονες ενόψει των Προγραμματικών Δηλώσεων της Κυβέρνησης

Η βασική μας πολιτική για την υγεία και την πρόνοια

Το 1983, η τότε κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ προχώρησε σε μια γενναία τομή στο χώρο της υγείας, με τη δημιουργία του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Ο στόχος που τότε είχαμε θέσει ήταν απλός : να παράσχουμε στον κάθε Έλληνα πολίτη την υγειονομική περίθαλψη που χρειαζόταν. Κι ο στόχος αυτός, οδήγησε τις προσπάθειές μας όλα τα τελευταία χρόνια.

Μετά από μια μακριά και επίπονη πορεία, είμαστε σήμερα αναγκασμένοι να αποδεχτούμε μια βασική αλήθεια : το στόχο αυτό μπορεί να τον πλησιάσαμε, αλλά δεν τον έχουμε ακόμη κατακτήσει. Και όσο κι αν προσπαθήσαμε, με συνεχείς επενδύσεις, με νέες μονάδες, με συνεχώς περισσότερα μέσα, η ποιότητα των υπηρεσιών υγείας που σήμερα απολαμβάνει ο Έλληνας πολίτης δεν έχει ακόμη φτάσει εκεί που θέλουμε, εκεί που πρέπει.

Είναι αλήθεια πώς σήμερα, από μια χώρα που ήταν υπανάπτυκτη υγειονομικά, με λίγα Νοσοκομεία στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, η Ελλάδα διαθέτει ένα μεγάλο δίκτυο μονάδων υγείας που συνεχώς επεκτείνεται, μέχρι να καλύψει πλήρως το σύνολο των αναγκών που υπάρχουν.

Είναι αλήθεια πώς σήμερα, μακριά από τις αθρόες μετακινήσεις για νοσηλεία στο εξωτερικό της δεκαετίας του '70 και του '80, όλο και περισσότερες δύσκολες περιπτώσεις αντιμετωπίζονται σε Νοσοκομεία ελληνικά, από άξιους επιστήμονες που προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο. Κι αυτά που κάποτε ήταν βασανιστικά ζητήματα ζωής ή θανάτου έχουν πλέον περιοριστεί στις πραγματικές τους διαστάσεις.

Όμως, την ίδια περίοδο οι ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας άλλαξαν κι εκείνες. Ανάγκες και προσδοκίες που το ΕΣΥ, μολονότι παράγει ένα πραγματικά σπουδαίο έργο, δεν κατάφερε να ικανοποιήσει. Κι όσο πιο πολύ πλησιάζαμε στην Ευρώπη, τόσο πιο πολύ οι Έλληνες πολίτες απαιτούσαν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας ενός σύγχρονου, ευρωπαϊκού κράτους.

Φθάσαμε έτσι σήμερα σε μια κατάσταση όπου ο ιδιωτικός τομέας εξελίσσεται με ταχύτατους ρυθμούς, πολλές φορές χωρίς κανέναν έλεγχο, προκαλώντας σημαντικές στρεβλώσεις στην αγορά υγείας και οδηγώντας σε σοβαρή αλλοίωση του δημόσιου χαρακτήρα της Υγείας.

Σήμερα που η χώρα μας ετοιμάζεται να συμμετάσχει κι εκείνη με τη σειρά της στην περιπέτεια της ευρωπαϊκής ενοποίησης, ο αρχικός στόχος του Εθνικού Συστήματος Υγείας είναι περισσότερο από ποτέ άλλοτε επίκαιρος : η πρόσβαση όλων ανεξαιρέτως των Ελλήνων πολιτών σε μια Δημόσια Υγεία που τους προσφέρει υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, μέσα σε ένα περιβάλλον φιλικό που να διασφαλίζει την αξιοπρέπεια, τόσο του πολίτη, όσο και των λειτουργών του ΕΣΥ.

Κι αυτή τη φορά, είτε το θέλουμε, είτε όχι, είμαστε υποχρεωμένοι να πετύχουμε. Και θα τα καταφέρουμε, όχι γκρεμίζοντας το ΕΣΥ, αλλά χτίζοντας με επιμονή πάνω στο κεκτημένο των 17 τελευταίων ετών.

Στόχοι :

1. Για μια Δημόσια Υγεία με σύγχρονα Νοσοκομεία

Καλώς ή κακώς, η εικόνα της Δημόσιας Υγείας ταυτίζεται σήμερα για τους πολίτες με την εικόνα των Νοσοκομείων και η εικόνα αυτή πάσχει. Η κατάσταση αυτή όμως αλλάζει. Με την έναρξη της λειτουργίας μιας σειράς νέων Νοσοκομείων και κλινικών μέσα στην επόμενη τετραετία, 2000-2004, ολοκληρώνεται ένα πλήρες δίκτυο από σύγχρονες μονάδες υγείας που καλύπτουν το σύνολο της επικράτειας. Παράλληλα, το δίκτυο αυτό αναβαθμίζεται μέσα από τον εκσυγχρονισμό των πιο παλιών Νοσοκομείων που βρίσκονται κυρίως στην Αθήνα. Με τους πόρους και του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, η Ελλάδα θα διαθέτει μια από τις πιο σύγχρονες Νοσοκομειακές υποδομές.

Εντελώς ενδεικτικά, τα μέτρα μας θα κινηθούν στις ακόλουθες κατευθύνσεις :

- Ολοκλήρωση των υπό ανέγερση νέων Νοσοκομείων
- Αναβάθμιση της Ξενοδοχειακής Υποδομής των υφιστάμενων Νοσοκομείων και αντικατάσταση ακατάλληλων κτιριακών υποδομών
- Πρόγραμμα συμπλήρωσης ή αντικατάστασης απαξιωμένου εξοπλισμού

2. Για μια Δημόσια Υγεία αποτελεσματική

Το πρόβλημα του ΕΣΥ δεν είναι όμως μόνο ποσοτικό, αλλά κυρίως ποιοτικό. Όσες νέες νοσοκομειακές υποδομές και να φτιάξουμε, δεν θα αποδώσουν τα αναμενόμενα, εάν δεν μπορέσουμε να αλλάξουμε τον τρόπο με τον οποίο σήμερα λειτουργούν τα περισσότερα Νοσοκομεία. Έναν τρόπο που έχει οδηγήσει σε δημοσιο-υπαλληλική λογική και χαμηλή παραγωγικότητα, σε κατασπατάληση των δημοσίων πόρων, καθώς και σε αύξηση των δαπανών για την υγεία χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα στο επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Γι αυτό και η αναδιοργάνωση των Νοσοκομείων, μέσα από σύγχρονα οργανωτικά και λειτουργικά συστήματα θα αντιμετωπισθεί άμεσα σε θεσμικό επίπεδο.

Εντελώς ενδεικτικά, τα μέτρα μας θα κινηθούν στις ακόλουθες κατευθύνσεις :

- Σύγχρονα συστήματα διοίκησης (management) των Νοσοκομείων που θα προκύψουν από μια εντελώς νέα θεσμική αναδιοργάνωσή τους
- Συστήματα ελέγχου και αξιολόγησης των υπηρεσιών που παρέχουν τα Νοσοκομεία
- Νέοι πρότυποι Οργανισμοί Νοσοκομείων
- Μηχανογράφηση των υπηρεσιών και λειτουργιών των Νοσοκομείων
- Λειτουργία διπλογραφικού συστήματος και κλειστών προϋπολογισμών

3. Για μια Δημόσια Υγεία κοντά στον Έλληνα πολίτη

Ο εκσυγχρονισμός των Νοσοκομείων, η οργάνωση και λειτουργία τους με σύγχρονα πρότυπα και συστήματα θα έχει αντίκτυπο στο επίπεδο των υπηρεσιών που προσφέρουν, μόνο στο μέτρο που δεν θα συνεχίζουν να «πνίγονται» από πλήθος περιστατικών που δεν απαιτούν νοσοκομειακή φροντίδα.

Αυτός ο στόχος είναι εφικτός αν φέρουμε τη Δημόσια Υγεία δίπλα στον Έλληνα πολίτη, μέσα από τη λειτουργία ενός αποτελεσματικού δικτύου Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Φροντίδας.

Εντελώς ενδεικτικά, τα μέτρα μας θα κινηθούν στις ακόλουθες κατευθύνσεις :

- Αναδιάρθρωση και επέκταση του συστήματος Πρωτοβάθμιας Υγείας
- Πρόγραμμα συμπλήρωσης και αντικατάστασης απαξιωμένου εξοπλισμού των Κέντρων Υγείας
- Μέτρα για τη στελέχωση των Κέντρων Υγείας

Παράλληλα, προχωρούμε, με στόχο μια αποτελεσματική επείγουσα προνοσοκομειακή ιατρική φροντίδα, μέσα από την ολοκλήρωση του συστήματος του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) για το σύνολο του χερσαίου και νησιωτικού χώρου.

Από τα παραπάνω θα προκύψει ο νέος «Υγειονομικός Χάρτης της Χώρας», που θα ανταποκρίνεται σε μια ισόρροπη προσφορά υπηρεσιών υγείας, ανά επίπεδο και είδος υπηρεσιών.

4. Για μια Δημόσια Υγεία επαγγελματιών

Η καρδιά του Εθνικού Συστήματος Υγείας, είναι οι άνθρωποι που το υπηρετούν. Γι αυτό και θα προχωρήσουμε στην ορθολογική στελέχωση των υπηρεσιών υγείας και την ταυτόχρονη αναβάθμιση του προσωπικού τους, προχωρώντας σε μια ολοκληρωμένη πολιτική προσωπικού η οποία θα κινηθεί στις ακόλουθες αρχές.

- Ουσιαστικός έλεγχος και αξιολόγηση της ατομικής και συλλογικής προσφοράς τους
- Συνεχής κατάρτιση των στελεχών του ΕΣΥ για να ενσωματώνουν τις νέες εξελίξεις της επιστήμης και των τεχνολογιών
- Αυστηρή εφαρμογή των νόμων σε φαινόμενα διαφθοράς και κακοδιοίκησης
- Καθιέρωση συστήματος ανταμοιβής σε σχέση με την αποδοτικότητα

5. Για μια Δημόσια Υγεία και Πρόνοια ενταγμένη στο δίγτυ κοινωνικής προστασίας

Η υγειονομική περίθαλψη και η Πρόνοια είναι από τις βασικότερες προϋποθέσεις λειτουργίας ενός σύγχρονου Κοινωνικού Κράτους. Οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, όσοι κινδυνεύουν από τον κοινωνικό αποκλεισμό, τα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ), η οικογένεια και το παιδί, οι ηλικιωμένοι, καθώς και ο κάθε πολίτης που σε μια στιγμή της ζωής του έχει την ανάγκη κοινωνικής προστασίας, αποτελούν τους στόχους για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού δικτύου κοινωνικής φροντίδας.

Πέραν αυτών που ισχύουν μέχρι σήμερα, κι εντελώς ενδεικτικά, τα μέτρα μας θα κινηθούν στις ακόλουθες κατευθύνσεις :

- Επέκταση του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» και ανάπτυξη πολυ-κέντρων για τους ηλικιωμένους

- Διάδοση των δικαιωμάτων του παιδιού και καθιέρωση του «Συνήγορου του Παιδιού»
- Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και ολόημερη λειτουργία των παιδικών σταθμών
- Εφαρμογή του προγράμματος τηλε-ειδοποίησης και τηλεφωνική γραμμή ΣΟΣ
- Για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών, έμφαση στην πρόληψη και την επανένταξη, μέσα από διατομεακή συνεργασία και την εφαρμογή προγραμμάτων που ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα
- Επέκταση δικτύου έγκαιρης παρέμβασης και πρόληψης σε κοινωνικά ανένταχτες ομάδες υψηλού κινδύνου με στόχο τη σύνδεσή τους με τις αντίστοιχες υπηρεσίες
- Έκδοση κάρτας αναπηρίας για τα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες και στροφή σε μορφές εξω-ιδρυματικής αντιμετώπισης
- Εξορθολογισμός των επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας, με στόχο την προώθηση ενεργητικών πολιτικών

Στο σύνολο των παραπάνω ενδεικτικών μέτρων, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επικουρική συμβολή της ίδιας της κοινωνίας, μέσα από τον εθελοντισμό που θα ενθαρρύνει η κυβέρνηση